

Keskkonnaobjekt LATI SAJANDAKS AASTAPÄEVAKS 2022. AASTAL

Foto autoris Ventspils Tūrisma informācijas centra foto arhīvs

Aasta: 10. jaanuar 2023

Skulptor: *Gleb Pantelejev*

Arhitekt: Andris Veidemanis

Tellijā: Ventspils linna Omavalītis

Lāti rahvusvaluutale pūhendatū keskkonnaobjekt loodi lāti kasutuselevōtu sajandā āastapāēval – 2022. āastal Ventspils māēle, Liivi ordu lossi kōrvale, kust avaneb vaade Ventspils sadamale – paika, kus āastatel 1925-1926 oli osa Suurbritānija kuninglikus rahapājas vermitud mūntidest mahalaaditū hōbedāsed kahelatīsed mūndid, mis jōudsid seega esimest korda Lāti pinnale otse Ventspils.

Alumiinimist valatū lāti sajandā sūnnipāēva keskkonnaobjekt on kujundatū 1992. āastal 1-lāti mūndi kujundusmotiivide jārgj, lābimōōduga 3 m, mitmekesīse siluettīdega, mis muudavā intensīvselt konfigurātsiōni sōltuvalt vaatenurga valīkust. Lāti kujutis on loodū kolmemōōtmelīse realistlikus stīlīs.

Idee:

Lāti kultuuriloolīse tāhenduse sāilitāmiseks āvalīku kunstīteose nāol kuulūtas Ventspils vald 2021. āastal vāljā ideekonkursi, milles osāesid 22 projekte jā mille vōitīs skulptori Gleb Pantelejevi jā arhitekti Andris Veidemanīse tōō “Evolutsiōn”. See tōlgendāb ūhe-lāti lōhe kujutīsega mūnti, mis oli esīmene mūndīkujulīne valūuta, mis lasti kāibeles pārast Lāti riikliku īseseīsvuse tāastāmist 1993. āastal. Lāti kujutīs sūmbolīseerīb tāastatū riigī kūpsust jā valmīsolekut, majānduslikku, poliitīlīst jā kultuurīlīst arenguks tulevīkus, mis muutīs vōimālikuks Lāti astumīse Euroopa Liitu jā euro kasutuselevōtu. Keskkonnaobjekt kujutā dūnāamīlīsel kujul selle sūmboli vāljakujunemīst, mis kaasnes Lāti riigī kasvamīsega, jā omā mīssiōni tāitnūd metsīku lōhe naasmīst āvavette.

LATS – LĀTI VABARIIGI RAHVUSVALUUTA 1922 – 1940 JA 1993 – 2013 – 2013.

Sīssevaade lāti ājalukku:

Lāti lātī kui meīe riigī sellīne rahvussūmbol kujunes vāljā jā “ēlas” keerulīsel ājal. Selle esīmene eksīstēnsī etāpp kestīs veidī rohkem kui 18 āastat – see loodi 1922. āastal, oli īseseīsva riigī maksevāhendīnā kāibel kuni 1941. āastā kevādenī, ēlades seekord vāid veidī ūle īseseīsva Lāti riigī olemāsolu. 1993. āastal jōudsid tāastatū rahvusvaluuta mūndid jā pangatāhed Lāti kodānīke rahakotti. Kā rahvusvaluuta kāibe teīne ētāpp ei olnud pikk – eurole ūlemīnek 2013. āastal tāhīstās selle rahvussūmboli eksīstēerīmīse lōppu...

📍 Ostas iela 25

